

LAW
CHULA

DATA STRATEGY REPORT

รายงานยุทธศาสตร์ข้อมูล

สำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับ

ยุทธศาสตร์ข้อมูลองค์กรแก่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

จัดทำโดย ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Data Strategy Report

รายงานยุทธศาสตร์ข้อมูล

สำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลองค์กร
แก่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

จัดทำโดย

ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำโดย	โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร
สนับสนุนโดย	คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนาพร โกวพัฒน์กิจ ดร.กำพล อติเรกสมบัติ ดร.อัครพัทธ์ เจริญพานิช
ผู้จัดการโครงการ	ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นางสาวปัญญาสุรี กาญจนพงศ์
คณะทำงาน	นางสาวกนกนันท์ ชนาทรธรรม นางสาวจุฬารัตน์ เฟื่องกระแสน์ นายภวินท์ อรุณีวีชรวิรรณ นางสาวภิชญาภา เวศะนันต์ นายพงศ์ปรมัตต์ จารุจินดา นางสาวบทมากร โชติวิริยะกุล นางสาวปรียากร รุ่งเรือง

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สนับสนุนหลักของโครงการเตรียมความพร้อมด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และโครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร (“โครงการฯ”) ที่เล็งเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการฯ

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง, รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนาพร โกวพัฒน์กิจ, ดร.กำพล อติเรกสมบัติ และ ดร.อัศรพัชร์ เจริญพานิช ที่ปรึกษาและผู้ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการนี้ โดยให้ทั้งความรู้ คำปรึกษา และช่วยเหลือในการจัดทำโครงการนี้เสมอมา

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังที่เข้าร่วมโครงการฯ อันเป็นการเปิดโอกาสในการศึกษาเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อประโยชน์แก่การนำไปใช้งานจริงแก่หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนขอขอบคุณคณะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล และอธิบายถึงกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลภายในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้คณะผู้จัดทำได้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติงานจริงในด้านการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลตลอดระยะเวลาของโครงการ โดยสรุปผลออกมาเป็นรายงานฉบับนี้

หากรายงานฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในส่วนใด ความบกพร่องนั้นเป็นของคณะผู้จัดทำแต่เพียงผู้เดียว

คณะผู้จัดทำ
พฤษภาคม 2567

ข้อปฏิเสธความรับผิดชอบ (Disclaimer) คณะผู้จัดทำ Law Lab PDPA รวมถึงที่ปรึกษาของคณะผู้จัดทำ (รวมเรียกว่า “คณะผู้จัดทำ”) ไม่ได้ให้การรับรองหรือรับประกันใด ๆ ถึงความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา ของรายงานฉบับนี้ และคณะผู้จัดทำขอปฏิเสธอย่างชัดแจ้งว่าไม่ได้ให้การรับรองหรือรับประกันใด ๆ ทั้งสิ้น ต่อเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ ทางคณะผู้จัดทำจึงไม่มีความรับผิดชอบและไม่ต้องรับผิดใด ๆ ต่อความเสียหาย ที่อ้างว่าเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามเนื้อหาของรายงานฉบับนี้ และหากมีการอ้างอิงใด ๆ ถึงรายงานฉบับนี้ ไม่ว่าจะในรูปแบบใด คณะผู้จัดทำขอปฏิเสธอย่างชัดแจ้งไม่ให้การรับรองหรือการรับประกันการอ้างอิงนั้น การรับรองใด ๆ ที่อาจมีขึ้น ต้องออกเป็นหนังสือโดยคณะผู้จัดทำเท่านั้น

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Law Lab for Personal Data Protection (Law Lab PDPA) ซึ่งเป็นกิจกรรมทางวิชาการและไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่บริษัทใด ๆ คำแนะนำ ในรายงานฉบับนี้เป็นเพียงการประเมินผลและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลภายใน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ซึ่งคณะผู้จัดทำในฐานะที่ปรึกษา ได้เข้าไปรวบรวมข้อมูล โดยผลลัพธ์ที่ทางคณะผู้จัดทำได้จัดทำให้แก่โครงการ ได้แก่ รายงานยุทธศาสตร์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับบทสรุปผู้บริหาร ที่มา ความสำคัญ บันทึกการดำเนินการ บทสัมภาษณ์ผู้บริหาร การรวบรวมแนวคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการวางแผนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

คณะทำงานได้จัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลสำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังโดยใช้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเป็นกรณีศึกษา (Use case) ซึ่งได้สัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อให้เข้าใจบริบทขององค์กร (Contextualization) และได้จัดประชุมเพื่อรวบรวมแนวคิดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Ideation) รวมถึงให้ข้าราชการกระทรวงการคลังในระดับปฏิบัติการร่วมทำแบบสอบถาม เพื่อประเมินถึงจุดแข็งและจุดอ่อนว่าด้วยยุทธศาสตร์ข้อมูลของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

จากผลการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม พบว่าข้าราชการในระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการกระทรวงการคลังเห็นว่า การแชร์ข้อมูล (Data sharing) เป็นประเด็นความท้าทายหลักที่สำคัญสำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เนื่องจากข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว ทำให้ความกังวลในการแชร์ข้อมูลยังมีเพิ่มมากขึ้น โดยสาเหตุหลักมาจากหลักเกณฑ์ มาตรฐาน และระเบียบปฏิบัติที่ต้องทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น สามารถชี้ชัดได้ว่าข้อมูลแต่ละชุดสามารถแชร์ให้กับองค์กรต่าง ๆ หรือภาคสาธารณะได้หรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเป็นข้อมูลที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีประโยชน์อย่างมากต่อการวางแผนนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม หากมีการจัดการธรรมาภิบาลด้านข้อมูล (Data Governance) และเผยแพร่ให้กับทั้งหน่วยงานเจ้าของข้อมูล หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมถึงภาคสาธารณะ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างองค์ความรู้และทำความเข้าใจฐานรากของสังคมไทยได้ดีมากยิ่งขึ้น

จากการรวบรวมความคิดเห็นของข้าราชการกระทรวงการคลัง ร่วมกับการรวบรวมแนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูล คณะทำงานจึงได้นำเสนอกรณีการใช้ข้อมูล (Use cases) เกี่ยวกับการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม (Data sharing classification by activities) เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามธรรมาภิบาล รวมถึงมีมาตรฐาน คุณภาพ และความปลอดภัย (Data standard, Data quality, and Data security)

นอกจากนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่าวัตถุประสงค์ของการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคือ “เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการระบุตัวผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน (Dynamic data) ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรสวัสดิการสังคมของภาครัฐ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน” ดังนั้น ความสามารถของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่จะช่วยเหลือผู้ได้รับสิทธิได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Targeted) อย่างทันสถานการณ์ (Timely) จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพในการใช้เงินงบประมาณของภาครัฐ (Budget efficiency) ซึ่งนำมาสู่กรณีการใช้ข้อมูล (Use cases) เพิ่มเติมอีก 2 กรณี คือ

- (1) การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงาน เพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้หรือไม่ (Targeted)
- (2) การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงาน เพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely)

การดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลเหล่านี้จะสามารถสร้างประโยชน์ได้อย่างยิ่ง การจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลจะทำให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างทันสถานการณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยที่การจัดทำ Dashboard สามารถใช้เพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้ ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังจะสามารถทราบข้อมูลได้จาก Dashboard และบทวิเคราะห์เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการออกแบบนโยบายการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในอนาคตอีกด้วย

สารบัญ

บทที่ 1 ที่มา ความสำคัญ และบันทึกการดำเนินการ	13
1.1 ที่มาและความสำคัญของรายงานฉบับนี้	13
1.2 บันทึกการดำเนินการ.....	14
บทที่ 2 ความเข้าใจในบริบทแวดล้อม (Contextualization).....	15
2.1 กระบวนการทำความเข้าใจบริบทองค์กรโดยรวม (Contextualization).....	15
2.2 จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในแง่มุมต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ข้อมูล	15
2.3 Data SWOT Analysis.....	19
2.4 การสำรวจฐานข้อมูลโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (Data Asset Inventory).....	21
บทที่ 3 การสร้างแนวคิดในการใช้ข้อมูล (Ideation).....	23
3.1 การเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	23
3.1.1 ภาพรวมการประชุมและความคิดเห็นของผู้บริหาร	24
3.1.2 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูล.....	27
3.2 การสร้างแนวคิดการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ.....	30
3.2.1 ภาพรวมการประชุมและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ	31
3.2.2 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูล.....	40
3.3 ข้อเสนอแนะกรณีการใช้ข้อมูลเพิ่มเติมโดยคณะทำงาน	41
3.4 การกำหนดและการคำนวณเกณฑ์การให้คะแนนกับกรณีการใช้ข้อมูล.....	42
บทที่ 4 การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Prescription)	47
4.1 ภาพรวมการวางแผนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล.....	47
4.2 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล โดยสังเขป	47
4.2.1 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 (Data sharing)	47
4.2.2 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 (Budget efficiency).....	48
4.2.3 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 (Budget efficiency).....	49

4.3 ผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะได้จากกรณีการใช้ข้อมูล	49
4.3.1 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 (Data sharing)	49
4.3.2 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 (Budget efficiency)	50
4.3.3 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 (Budget efficiency)	50
4.4 ระยะเวลาที่คาดหวังสำหรับการดำเนินการแต่ละกิจกรรม และ Gantt chart แสดงระยะเวลา ในการปฏิบัติตามกรณีการใช้ข้อมูลที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้	51

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางบันทึกการดำเนินการ	14
ตารางที่ 2 หัวข้อในแต่ละแง่มุมของยุทธศาสตร์ข้อมูล วัตถุประสงค์ และรายละเอียดของการตอบแบบสอบถาม....	16
ตารางที่ 3 Data SWOT Analysis	20
ตารางที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจาก พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการ ภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ โดยผู้บริหาร	27
ตารางที่ 5 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ Digital MOF โดยผู้บริหาร	28
ตารางที่ 6 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเพื่อรวบรวมแนวคิดในการใช้ข้อมูล (Ideation).....	30
ตารางที่ 7 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่หนึ่ง.....	32
ตารางที่ 8 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สอง	34
ตารางที่ 9 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สาม	34
ตารางที่ 10 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สี่	35
ตารางที่ 11 ประเด็นปัญหาและคะแนนโหวต.....	36
ตารางที่ 12 ความสำคัญและความยากของแต่ละปัญหา	37
ตารางที่ 13 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจาก พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการ ภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ โดยฝ่ายปฏิบัติการ.....	40
ตารางที่ 14 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ Digital MOF โดยฝ่ายปฏิบัติการ	41
ตารางที่ 15 การกำหนดและคำนวณเกณฑ์การให้คะแนน.....	44

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่ 1 จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (Spider diagram).....	18
แผนภาพที่ 2 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่หนึ่ง	32
แผนภาพที่ 3 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สอง.....	33
แผนภาพที่ 4 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สาม.....	34
แผนภาพที่ 5 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สี่.....	35
แผนภาพที่ 6 ความยากและความสำคัญของปัญหาที่ถูกเลือก.....	38
แผนภาพที่ 7 แผนการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง.....	39
แผนภาพที่ 8 Gantt chart แสดงระยะเวลาในการปฏิบัติตามกรณีการใช้ข้อมูล	51

บทที่ 1

ที่มา ความสำคัญ และบันทึกการดำเนินการ

1.1 ที่มาและความสำคัญของรายงานฉบับนี้

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 (“พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ”) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวางกลไกด้านการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล จัดทำข้อมูลและบริการในรูปแบบดิจิทัล (Digitalization) ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานรัฐเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลและแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงกันผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จ กฎหมายฉบับนี้จึงส่งผลให้หน่วยงานต้องเร่งดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

ด้วยเล็งเห็นความสำคัญในข้อนี้ โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร ซึ่งเป็นโครงการสำหรับนิสิตคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมุ่งมั่นที่จะเปิดโอกาสให้นิสิตที่มีความสนใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลได้เรียนรู้และทดลอง ให้คำแนะนำเพื่อช่วยเหลือให้องค์กรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กรได้

ในการนี้ ทางโครงการฯ ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (“สป.กค.”) ภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในการเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์และประเมินบริบทด้านข้อมูลขององค์กร (Contextualization) และการรวบรวมแนวคิดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Ideation) พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytic) ภายใต้ข้อกำหนดของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ และเพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 บันทึกการดำเนินการ

บันทึกการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานตลอดระยะเวลาโครงการฯ ในการเข้าศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ของ สป.กค. มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางบันทึกการดำเนินการ

ลำดับ	การดำเนินงาน	รายละเอียด	วันที่ดำเนินการ
1	การจัดประชุม Kickoff	คณะกรรมการได้จัดประชุม Kickoff เพื่อนำเสนอภาพรวมโครงการและแผนการดำเนินงานสำหรับ สป.กค.	6 มี.ค. 67
2	การจัดประชุมสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อทำความเข้าใจบริบทองค์กร (Contextualization)	การจัดประชุมเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยมี ดร.เฉลิมศักดิ์ เลิศวงศ์เสถียร ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นประธานในการประชุม และได้ให้ข้อมูลและมุมมองที่สำคัญขององค์กรเพื่อประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลของ สป.กค. โดยมีโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นกรณีตัวอย่าง (Use case)	15 มี.ค. 67
3	การจัดประชุมเพื่อรวบรวมแนวคิดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Ideation)	เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับแนวคิดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมุ่งเน้นที่ประเด็นหลักซึ่งเป็นอุปสรรคหรือข้อกังวลของเจ้าหน้าที่ แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้ 1) การแชร์ข้อมูลภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้กับหน่วยงานอื่น ๆ 2) ระดับความมั่นใจในคุณภาพของข้อมูลภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 3) การใช้งานข้อมูลภายนอกที่ได้จากหน่วยงานอื่น 4) การค้นหาข้อมูลที่จะนำมาใช้งาน	29 เม.ย. 67
4	การจัดประชุมเพื่อนำเสนอรายงานยุทธศาสตร์ข้อมูลของกระทรวงการคลัง	การจัดประชุมเพื่อนำเสนอรายงานยุทธศาสตร์ข้อมูลสำหรับสำนักปลัดกระทรวงการคลัง ในฐานะหน่วยงานนำร่อง ในขอบเขตข้อมูลของนโยบายการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค. เป็นผู้เข้าร่วมการประชุมนำเสนอรายงานยุทธศาสตร์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารประกอบการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล	พ.ค. 67

บทที่ 2

ความเข้าใจในบริบทแวดล้อม (Contextualization)¹

2.1 กระบวนการทำความเข้าใจบริบทองค์กรโดยรวม (Contextualization)

เพื่อทำความเข้าใจบริบทองค์กร (Contextualization) คณะทำงานได้จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารของ สป.กค. เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567 โดยมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจบริบทขององค์กรภายใต้การดำเนินการของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเป็นหลัก ซึ่งการทำความเข้าใจบริบทองค์กรเป็นก้าวแรกในการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูล ต่อมา เพื่อสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญของแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ทางคณะทำงานได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ สป.กค. เพื่อนำมาสรุปผลและจัดเรียงลำดับความสำคัญของกรณีการใช้ข้อมูล โดยอ้างอิงกรณีการใช้ข้อมูลจาก พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ ประกอบกับแผนขับเคลื่อนกระทรวงการคลังสู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล (“ยุทธศาสตร์ Digital MOF”) หลังจากนั้น คณะทำงานได้จัดทำแบบสำรวจซึ่งมีคำถามจำนวน 41 ข้อ เพื่อสำรวจแนวความคิดของเจ้าหน้าที่ผ่านการทำแบบประเมินแล้วจึงนำมาพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนทางด้านข้อมูลผ่านผลคะแนนในแต่ละด้าน ทั้งเชิงรุกและเชิงรับของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้ สป.กค. สามารถนำผลลัพธ์ที่ได้ไปต่อยอดเพื่อสร้าง Data SWOT analysis นอกจากนี้ คณะทำงานได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่จัดเก็บโดย สป.กค. เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงข้อมูลที่ สป.กค. มี ณ ปัจจุบัน

2.2 จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในแง่มุมต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ข้อมูล²

คณะทำงานได้ส่งแบบสอบถามให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการเพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนในแง่มุมต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ข้อมูลว่าด้วยโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งเชิงรับ (Defensive) และเชิงรุก (Offensive) โดยยุทธศาสตร์ข้อมูลเชิงรับเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้วในภาครัฐ ซึ่งรวมไปถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Meet regulatory requirement) การมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ (Cyber security) และการมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล (Data security) ส่วนในด้านยุทธศาสตร์ข้อมูลเชิงรุกก็มีอยู่หลายแง่มุมเช่นกัน อาทิ การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย (Data driven policy making) การแชร์ข้อมูล (Data sharing) และการจัดทำข้อมูลเปิด (Open data) ทั้งนี้ แบบสอบถามที่คณะทำงานได้ส่งให้แก่ฝ่ายปฏิบัติการ จะประกอบไปด้วยประเด็นแง่มุมต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ข้อมูลตามที่ได้

¹ Data Strategy Framework for Public Sector กรอบแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลภาครัฐ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, <https://www.law.chula.ac.th/event/23022/> (last visited May 21, 2024). P.87

² ที่ปรึกษาและคณะทำงานโครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลองค์กร

กล่าวมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 11 หัวข้อ โดยมีจำนวนคำถามรวมทั้งสิ้น 41 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อจะให้คะแนน ยุทธศาสตร์ข้อมูลในแต่ละด้านระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ในกรณีที่ผู้ทำแบบสอบถามไม่ทราบหรือไม่มี ความเกี่ยวข้องกับคำถาม สามารถเลือกคำตอบเป็น "ไม่ทราบ / ไม่เกี่ยวข้อง" ได้ ซึ่งคณะทำงานจะไม่นำ คำตอบนี้มาคำนวณคะแนน โดยหัวข้อในแต่ละแง่มุมของยุทธศาสตร์ข้อมูลและวัตถุประสงค์จะแสดงใน ตารางที่ 2

หลังจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการได้ทำแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้ว คณะทำงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ จำนวนผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถาม รวมถึงร้อยละของการตอบแบบสอบถามในแต่ละหัวข้อ ดังแสดงใน ตารางที่ 2 เพื่อให้เข้าใจถึงความมั่นใจในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งหากมีจำนวนผู้ตอบ แบบสอบถามในหัวข้อนั้น ๆ เป็นจำนวนมาก จะช่วยเสริมความมั่นใจในผลการวิเคราะห์ได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม หากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนน้อย ผลลัพธ์ที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนและความน่าเชื่อถือที่ลดลง ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถามจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค. 9 ราย และจากสำนัก นโยบายและยุทธศาสตร์ สป.กค. 4 ราย รวมทั้งสิ้น 13 ราย

ตารางที่ 2 หัวข้อในแต่ละแง่มุมของยุทธศาสตร์ข้อมูล วัตถุประสงค์ และร้อยละของการตอบแบบสอบถาม

หัวข้อ	วัตถุประสงค์ของหัวข้อ	ร้อยละของ การตอบแบบสอบถาม
การแชร์ข้อมูล	เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการในการใช้งานข้อมูลจากหน่วยงานภายนอก รวมถึงความยากง่ายของกระบวนการในการแชร์ข้อมูล	79.5
การจัดทำข้อมูลเปิด	เพื่อให้เข้าใจถึงปริมาณข้อมูลที่มีการจัดทำเป็นข้อมูลเปิดในปัจจุบัน รวมถึงศักยภาพในการจัดทำข้อมูลเปิดในอนาคต	76.9
การใช้ข้อมูลภายนอก	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะการใช้งานข้อมูลภายนอกขององค์กร	67.3
การวิเคราะห์ข้อมูล	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์กรในปัจจุบัน ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น การทำ descriptive, predictive หรือ dashboard รวมถึงความพร้อมด้านบุคลากร	50.8
การฝึกอบรม และพัฒนาความรู้	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะการฝึกอบรมหรือการพัฒนาความรู้ขององค์กร เช่น การให้ทุนสนับสนุนการพัฒนาทักษะและการจัดอบรมเพื่อพัฒนา ทักษะของบุคลากร	69.2
การใช้ข้อมูล เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะการใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบายขององค์กร เช่น ปริมาณการใช้งานข้อมูลเพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย	65.4

หัวข้อ	วัตถุประสงค์ของหัวข้อ	ร้อยละของ การตอบแบบสอบถาม
การมีมาตรฐาน การป้องกัน ความปลอดภัย ทางด้านไซเบอร์	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะความพร้อมขององค์กรในด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมของบุคลากร	74.4
การปฏิบัติตาม กฎระเบียบ	เพื่อให้เข้าใจถึงความพร้อมขององค์กรในด้านของกฎระเบียบ เช่น การอัปเดตความรู้ด้านกฎหมาย และความพร้อมด้านบุคลากร	59.6
การปรับปรุงโครงสร้าง พื้นฐานด้านไอที และลดต้นทุน ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล	เพื่อให้เข้าใจถึงการดำเนินงานด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางไอทีขององค์กร เช่น ความพร้อมของบุคลากร และสถานะการดำเนินงานในปัจจุบัน	53.8
การปรับปรุง คุณภาพข้อมูล	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะการดำเนินงานด้านการปรับปรุงคุณภาพข้อมูล	76.9
การมีมาตรฐาน การป้องกัน ความปลอดภัย ของข้อมูล	เพื่อให้เข้าใจถึงสถานะความพร้อมขององค์กรในด้านความปลอดภัยของข้อมูล เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความพร้อมของบุคลากร และสถานะการดำเนินงานในปัจจุบัน	66.7

ต่อมา คณะทำงานได้ประมวลผลแบบสอบถามและสร้าง Spider diagram ตามแผนภาพที่ 1 จะเห็นว่าโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐยังมีพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาได้อยู่ในทุกแง่มุม เนื่องจากยังไม่มีแง่มุมใดในยุทธศาสตร์ข้อมูลที่โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้คะแนนระหว่าง 4 ถึง 5 ส่วนแง่มุมของยุทธศาสตร์ข้อมูลที่โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้คะแนนมากกว่า 3 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ มีดังต่อไปนี้

- (1) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีและลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล (Improve IT infrastructure and reduce related data cost)
- (2) การปรับปรุงคุณภาพข้อมูล (Improve the quality of data)
- (3) การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย (Data driven policy making)
- (4) การฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ (Knowledge training and development)
- (5) การจัดทำข้อมูลเปิด (Open data)

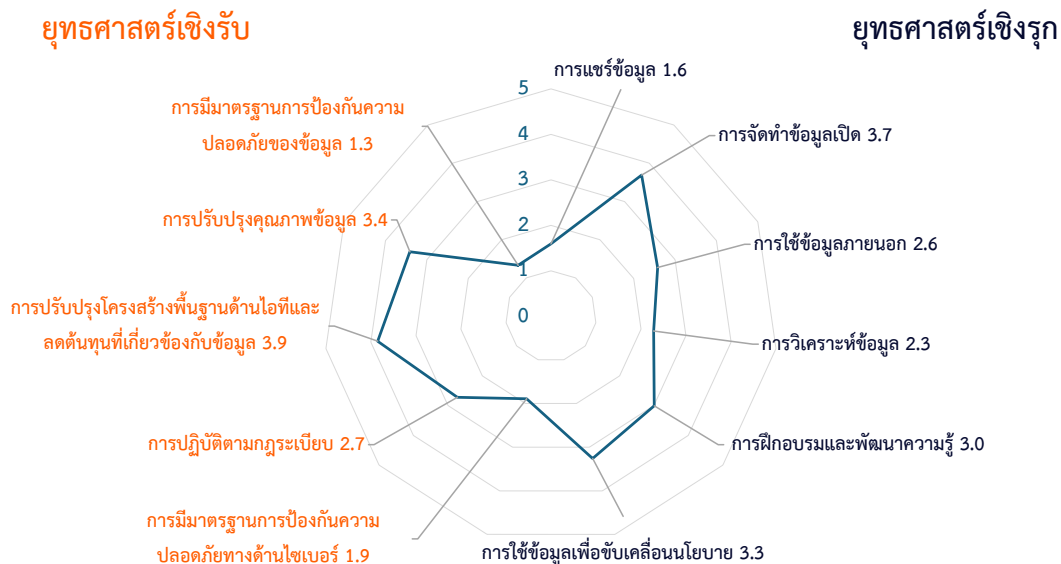
จากการประมวลผลแบบสอบถามพบว่า การจัดทำข้อมูลเปิด (Open data) ได้คะแนนค่อนข้างสูงถึงแม้ว่าการจัดทำข้อมูลเปิดจะไม่ใช่นโยบายที่ สป.กค. ต้องการจัดทำสำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐก็ตาม แต่ผลคะแนนสะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสภาพแวดล้อมโดยรวม ซึ่งหาก สป.กค. จะจัดข้อมูลจากการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้เป็นข้อมูลเปิด มีแนวโน้มสูงที่จะประสบความสำเร็จ เพราะคาดว่า มีหลายองค์กรที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลจากโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้ เนื่องจากข้อมูลจากโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสูงและมีความเป็นเอกลักษณ์

อย่างไรก็ดี ในแง่มุมมองของยุทธศาสตร์ข้อมูลที่โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้คะแนนน้อยกว่า 2 คะแนน มีดังต่อไปนี้

- (1) การแชร์ข้อมูล (Data sharing)
- (2) การมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ (Cyber security)
- (3) การมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล (Data security)

แม้ว่าทั้ง 3 ประเด็นจะถูกมองว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งในมุมมองของผู้บริหารไปจนถึงระดับปฏิบัติการ แต่กลับเป็นประเด็นที่ได้คะแนนน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ประเด็นเหล่านี้อาจสร้างผลกระทบต่อ สป.กค. ได้ อย่างมีนัยยะสำคัญ เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกจัดเก็บนั้นถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหวสูง

แผนภาพที่ 1 จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (Spider diagram)

ที่มา: สรุปโดยคณะทำงาน

2.3 Data SWOT Analysis³

คณะทำงานได้นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามเพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนทางด้านข้อมูลของการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมาจัดทำ Data SWOT analysis โดยประเด็นที่ได้คะแนนใน Spider diagram มากกว่าหรือเท่ากับ 3 คะแนนจะถือว่าเป็นจุดแข็ง (Strength) และประเด็นที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนนจะถือว่าเป็นจุดอ่อน (Weakness) ส่วนประเด็นด้านโอกาส (Opportunities) และความท้าทาย (Threat) จะได้มาจากการสอบถามจากผู้บริหารตอนเช้าสัมภาษณ์ โดย Data SWOT analysis ถูกแสดงไว้ในตารางที่ 3 ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าการใช้ข้อมูลภายนอก (Use of external data) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Meet regulatory requirement) จะได้คะแนนมากกว่าการแชร์ข้อมูล (Data sharing) การมีมาตรฐานทางด้านการป้องกันความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ (Cyber security) และการมีมาตรฐานทางด้านการป้องกันความปลอดภัยทางด้านข้อมูล (Data security) แต่ก็ถือว่าเป็นจุดอ่อนเช่นเดียวกัน เนื่องจากได้คะแนนน้อยกว่า 3 คะแนน

ประเด็นเกี่ยวข้องกับโอกาส (Opportunities) ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสะท้อนถึงความสำคัญของการแชร์ข้อมูล ซึ่งเป็นจุดอ่อนของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ การเปิดให้มีการแชร์ข้อมูลที่ต้องตามหลักธรรมาภิบาลจะสามารถทำให้การศึกษาประสิทธิภาพของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (Budget efficiency) ทำได้ง่ายขึ้น และจะก่อให้เกิดงานวิจัยใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความท้าทาย (Threats) ที่ผู้บริหารให้มานั้น เกี่ยวข้องกับจุดอ่อน (Weakness) ของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ส่วนความกังวลเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลก็จะเกี่ยวข้องกับ Cyber security และ Data security อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารมีความกังวลเรื่องคุณภาพของข้อมูล ซึ่งพนักงานระดับปฏิบัติการระบุว่าคุณภาพของข้อมูลคือจุดแข็งของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จึงอาจหมายความว่าคุณภาพของข้อมูลของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐนั้นดีอยู่แล้ว แต่อาจยังมีพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาได้อีก

³ Data Strategy Framework for Public Sector กรอบแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลภาครัฐ, *supra* note 1. P.91

ตารางที่ 3 Data SWOT Analysis⁴

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีและลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล	การแชร์ข้อมูล
การปรับปรุงคุณภาพข้อมูล	การมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์
การใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย	การมีมาตรฐานการป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล
การฝึกอบรมและพัฒนาความรู้	การใช้ข้อมูลภายนอก
การจัดทำข้อมูลเปิด	การวิเคราะห์ข้อมูล
	การปฏิบัติตามกฎระเบียบ
โอกาส (Opportunity)	ความท้าทาย (Threat)
หากเปิดเผยข้อมูลถูกหลักธรรมาภิบาลข้อมูลก็จะทำให้มีการใช้ข้อมูลมากขึ้น และส่งผลให้สามารถเพิ่ม Budget efficiency ได้	ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ
มีศักยภาพในการจัดทำข้อมูลเปิดในอนาคต	ระยะเวลาในการพัฒนาระบบ
สามารถใช้เสริมกับข้อมูลภายนอก เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ลึกขึ้น	การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล
สามารถนำมาใช้สร้างงานวิจัยได้มากมาย	ประเด็นด้านกฎหมาย
จัดทำระบบตรวจสอบคุณภาพข้อมูลแบบไดนามิก	คุณภาพของข้อมูล
จัดทำ AI เพื่อยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูล	การนำข้อมูลไปใช้แบบผิด ๆ

⁴ *Id.*

2.4 การสำรวจฐานข้อมูลโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (Data Asset Inventory)

ฐานข้อมูลของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐนั้นมีอยู่ 2 ฐานด้วยกัน ทั้งสองฐานข้อมูลจัดเก็บโดย สป.กค. และเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการเก็บข้อมูลคือการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้ ฐานข้อมูลว่าด้วยการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่จัดเก็บโดย สป.กค. มีดังต่อไปนี้

- (1) ข้อมูล สป.กค.
 - 1) ข้อมูลผู้สมัครการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
 - 2) ข้อมูลผลการฝึกอาชีพของผู้มีรายได้น้อย
- (2) ข้อมูลที่จัดทำโดยธนาคารกรุงไทย
 - 1) ข้อมูลการลงทะเบียน
 - 2) ข้อมูลความสัมพันธ์ (บุตร)
 - 3) ข้อมูลอาชีพ
 - 4) ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ
 - 5) ข้อมูลการ Override คู่สมรส

บทที่ 3

การสร้างแนวคิดในการใช้ข้อมูล (Ideation)⁵

3.1 การเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร

จากการเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่าการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายและการประเมินความคุ้มค่าของงบประมาณ⁶ (“Budget efficiency”) นั้น ถือเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญที่สุด เนื่องด้วยหน่วยงานภายใต้กระทรวงการคลังมีหน้าที่และพันธกิจที่จะบริหารงบประมาณที่ได้รับให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้บริหารได้คำนึงว่าการวิเคราะห์ข้อมูลถือเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานของกระทรวงการคลังเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีความท้าทายและข้อจำกัดด้านการแชร์ข้อมูลภายในและภายนอกองค์กรที่เป็นอุปสรรคและมีความประสงค์ที่จะแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของกระทรวงการคลัง โดยในการเข้าสัมภาษณ์ดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเจ้าหน้าที่ของ สป.กค. ปรากฏตามรายชื่อดังต่อไปนี้

ผู้เข้าร่วม

เจ้าหน้าที่ สป.กค.

1. นายเฉลิมศักดิ์ เลิศวงศ์เสถียร
ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. นายธาดา ชพานนท์
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คณะทำงานจากศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. รศ. ดร.ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง
2. ดร.กำพล อติเรกสมบัติ
3. ดร.อัครพัทธ์ เจริญพานิช

⁵ *Id.* P.93

⁶ มาตรา 4 (5) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562.

3.1.1 ภาพรวมการประชุมและความคิดเห็นของผู้บริหาร

จากที่คณะทำงานได้เข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร สป.กค. พบว่าข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับกระทรวงการคลัง เนื่องจากการตัดสินใจของนโยบายของกระทรวงโดยมากตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล อย่างไรก็ตามการใช้ข้อมูลอาจพบอุปสรรคปัญหาบางประการ เช่น คุณภาพของข้อมูลและการแจกแจงโจทย์ให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้ ผู้บริหารยังได้ระบุว่า การแชร์ข้อมูลเป็นอุปสรรคสำคัญ ถึงแม้กฎหมายจะกำหนดให้สามารถดำเนินการแชร์ข้อมูลได้ แต่ในมุมมองของนักกฎหมายบางส่วน หรือในองค์กรแต่ละองค์กร ก็ยังคงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการตีความกฎหมาย แสดงให้เห็นว่ายังไม่มีความชัดเจนมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ หากกล่าวถึงเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล กระทรวงการคลังสามารถเข้าถึงเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างหลากหลาย โดยในอนาคตคาดว่าจะมีการใช้ระบบ Cloud มากขึ้นเรื่อย ๆ และปัจจุบันกระทรวงการคลังยังมีความพร้อมด้านทรัพยากรค่อนข้างมาก จึงไม่น่าจะพบประเด็นปัญหาในด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ

ในมุมมองของผู้บริหารมองว่าการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลหรือการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะส่งเสริมพันธกิจและวิสัยทัศน์ต่าง ๆ ขององค์กร ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการใช้ข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง เพราะนโยบายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมานั้น จะต้องมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นหลัก ซึ่งจะมีคณะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (“สศค.”) เป็นคณะทำงานด้านการออกนโยบายต่าง ๆ โดยจะเน้นการออกแบบและการวัดผลของนโยบายว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมากน้อยเพียงใด

ผู้บริหารกล่าวว่าการตัดสินใจภายในกระทรวงการคลังมีลักษณะเป็น Data-driven อย่างมาก การวิเคราะห์ข้อมูลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจด้านนโยบาย โดยร้อยละ 80 ของการตัดสินใจด้านนโยบายจะต้องผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ตัวอย่างโครงการที่มีการใช้ข้อมูลจำนวนมากคือ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ การออกนโยบายใหม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลมาเป็นส่วนสำคัญเช่นกัน ตัวอย่างเช่น โครงการ Digital wallet การวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจทิศทางกว้าง ๆ ของนโยบายและผลกระทบได้อย่างชัดเจนและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันการใช้ข้อมูลสำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐจะมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติการเป็นหลัก ตั้งแต่การลงทะเบียนจนถึงการจ่ายเงินอย่างถูกต้อง ที่ผ่านมามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบาย เช่น ควรให้สิทธิแก่ประชาชนกลุ่มใดและควรให้มากหรือน้อยเพียงใด โดยผลการวิเคราะห์จะทำให้สามารถประเมินกรอบจำนวนเงินได้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นสำคัญที่ถูกตั้งคำถามบ่อยครั้งในสภา ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการประเมินนโยบาย (“Policy evaluation”) ว่าการช่วยเหลือด้านสวัสดิการดังกล่าวมีความคุ้มค่าเพียงใด และจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขนโยบายการช่วยเหลืออย่างไร ด้วยเหตุนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อให้สามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง สป.กค. จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือ ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจึงถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้การตัดสินใจ

อย่างไรก็ดี การใช้ข้อมูลมีข้อจำกัด เช่น หากข้อมูลที่ใช้ไม่มีคุณภาพหรือมีปริมาณที่ไม่เพียงพอ ย่อมมีโอกาสที่จะส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดข้อผิดพลาด หรือผลลัพธ์ไม่มีความน่าเชื่อถือ หากการวิเคราะห์ข้อมูลมีความผิดพลาด จะส่งผลให้การออกแบบนโยบายผิดพลาดไปด้วย อีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่สามารถพบได้คือการแจกแจงโจทย์ของการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากโจทย์การใช้ข้อมูลมาจากหลายแหล่ง และพนักงานระดับผู้บริหารมีหลายคน ซึ่งอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน การถ่ายทอดโจทย์มาสู่ผู้วิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่ใช่เรื่องง่าย ความท้าทายหนึ่งคือโจทย์มีพลวัตและสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

(1) การแชร์ข้อมูลและการจัดทำข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data)

สำหรับการแชร์ข้อมูลและการจัดทำข้อมูลเปิดภาครัฐ (“Open Data”) ด้านผู้บริหารระบุว่า การใช้ข้อมูลภายนอกมีความสำคัญอย่างมากต่อกระทรวง ตัวอย่างการใช้งานข้อมูลภายนอก ได้แก่ การใช้ข้อมูลจาก Credit bureau หรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก โดยขั้นตอนแรกในการขอข้อมูลคือการหารือและพูดคุยกันเกี่ยวกับกฎระเบียบว่าสามารถแชร์ข้อมูลได้หรือไม่ ข้อมูลจะถูกนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อะไร หากกล่าวถึงโครงการที่เป็นที่รู้จัก เช่น การขอข้อมูลมาเพื่อใช้สำหรับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐก็สามารถดำเนินการได้ง่าย แต่หากเป็นโครงการที่คนทั่วไปไม่คุ้นเคยจะส่งผลให้การขอข้อมูลดำเนินการได้ยากมากขึ้น เช่น ผู้ขอข้อมูลต้องตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลมากขึ้น โดยเฉพาะกรณีการขอข้อมูลที่ไม่เคยมีการเปิดเผยมาก่อน

ดังนั้น ปัญหาหรืออุปสรรคที่กระทรวงพบได้บ่อย คือประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลหรือแชร์ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีกติกากลางที่ใช้ร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น ทางกฎหมายระบุว่าสามารถทำได้ แต่พบว่าไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากการตีความทางกฎหมายสามารถทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับบุคคลหรือหน่วยงาน ทำให้ไม่สามารถยืนยันข้อสรุปเป็นมาตรฐานหรือกติกากลางเดียวกันได้

ในปัจจุบันแผนขับเคลื่อน Digital MOF ได้ถูกนำมาใช้งานแล้ว ซึ่งมีการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจค่อนข้างมาก หากนำยุทธศาสตร์ข้อมูลมาใช้งาน จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรให้ดีขึ้นได้ โดยประเด็นหลักคือการช่วยลดความกังวลในการแชร์ข้อมูล เนื่องจากการใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถจัดความกังวลให้หมดไปได้ จะต้องมีผู้รับผิดชอบเรื่องการตีความทางกฎหมาย และยืนยันว่าสามารถแชร์ข้อมูลได้หรือไม่ ซึ่งหากมีกระบวนการที่ทุกฝ่ายยอมรับ จะทำให้การแชร์ข้อมูลเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น ทั้งนี้ กระทรวงการคลังพยายามจัดให้มีคนกลาง (Data officer) ที่เป็นผู้รับผิดชอบในด้านการจัดการเรื่องการรับส่งข้อมูล และจัดทำมาตรฐานให้ชัดเจน เพื่อลดความกังวลของพนักงานระดับปฏิบัติการในการทำงานเกี่ยวกับข้อมูล

ชุดข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐนั้นเป็นข้อมูลที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีคุณภาพสูง หากองค์กรอื่นสามารถเข้าถึงได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ แต่การตัดสินใจทำ Data sharing หรือ Open data ยังไม่ได้ดำเนินการมากนัก เนื่องจากข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐอาจถือว่าเป็นข้อมูลอ่อนไหว หากจะเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานอื่น จำเป็นต้องมีระเบียบมาควบคุมการใช้ข้อมูล โดยปัญหาหนึ่งของการแชร์ข้อมูลคือประเด็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ กล่าวคือ หน่วยงานที่เปิดเผยข้อมูลอาจไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดทำ Open data เนื่องจากความต้องการข้อมูลส่วนนี้ยังมีไม่มาก

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทรัพยากร

ผู้บริหารกล่าวว่าเครื่องมือที่กระทรวงใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีความหลากหลายมาก เมื่อมีโครงการใหม่ ก็มักจะมีการนำเสนอให้ใช้เครื่องมือใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะเป็น Python Tableau หรือ Power BI และเครื่องมือหนึ่งที่ถูกใช้อย่างแพร่หลายคือ Dashboard ซึ่งทาง สป.กค. ได้จัดทำ Dashboard เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เคยดำเนินการแล้ว กำลังพัฒนาอยู่ รวมถึงในอนาคตก็มีแผนการที่จะจัดทำเพิ่ม อย่างไรก็ตาม พบว่าอุปสรรคในการใช้ Dashboard คือ โจทย์ที่สามารถใช้ Dashboard ได้ต้องเป็นโจทย์ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในภายหลัง หากมีการเปลี่ยนแปลง จะไม่สามารถใช้ Dashboard ได้

ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีการลงทุนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศค่อนข้างมาก จึงมีข้อกังวลเกี่ยวกับความคุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากอาจมีความซ้ำซ้อนเกิดขึ้นได้ โดยเทคโนโลยีที่จะใช้เพื่อสนับสนุนงานระดับปฏิบัติการ อาจต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยหรือตอบโจทย์กับลักษณะการใช้งานของผู้ใช้มากขึ้น เช่น ตอบโจทย์พฤติกรรมการใช้มือถือ เป็นต้น ทั้งนี้ สป.กค. จะมุ่งเน้นการทำงานผ่านระบบ Cloud และการมี Platform จะช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้งานสะดวกยิ่งขึ้น

ก่อนหน้านี้ การใช้งาน Dashboard ต้องมีการพัฒนาระบบและกำหนดสิทธิของแต่ละ User ใหม่ ตั้งแต่ต้น แต่หากใช้ระบบ Cloud ในการทำงาน การเผยแพร่งาน การกำหนดสิทธิการเข้าถึง และการติดตามตรวจสอบการเข้าถึงของผู้ใช้งาน จะทำให้ดำเนินการได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การใช้งานระบบ Cloud เพิ่มขึ้นในอนาคตจะส่งผลให้ฐานข้อมูลกลางซึ่งเคยเป็นสิ่งที่สำคัญ ถูกลดความสำคัญลง เนื่องจากการเชื่อมต่อกับ Cloud ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ยากอีกต่อไป และการนำข้อมูลมารวมไว้ในฐานข้อมูลกลางก็อาจถือได้ว่าเป็นภาระสำหรับยุคสมัยปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้บริหารยังระบุว่ากระทรวงไม่มีความกังวลเกี่ยวกับทรัพยากรด้าน Hardware, Software และทรัพยากรบุคคล เนื่องจากทางกระทรวงมีคณะทำงานที่มีความพร้อมอยู่แล้ว แต่ต้องมีความชัดเจนว่าจะให้ดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะตอบโจทย์สิ่งใด อย่างไรก็ตาม ความท้าทายหนึ่งของระบบราชการคือความจำเป็นที่จะต้องตั้งงบประมาณล่วงหน้า ในขณะที่การคาดการณ์อนาคตว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ไม่ใช่ง่าย

3.1.2 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูล⁷

คณะทำงานได้สอบถามผู้บริหาร สป.กค. พบว่าทางผู้บริหารมองว่าการจัดทำการประเมินนโยบายหรือ Policy evaluation เพื่อตรวจสอบ Budget efficiency มีความสำคัญที่สุด เทียบกับประเด็นการใช้ข้อมูลอื่นจากทั้ง พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ (ดูตารางที่ 4) และยุทธศาสตร์ Digital MOF (ดูตารางที่ 5) ขณะที่ประเด็นการใช้ข้อมูลที่สำคัญรองลงมาคือ การให้บริการผ่านระบบดิจิทัล (“Digital services”) และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (“Data security”) ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ และตามยุทธศาสตร์ Digital MOF และการแชร์ข้อมูล (“Data sharing”)

ตารางที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจาก พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ โดยผู้บริหาร

พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ 7 ข้อ	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 7 = มากที่สุด)	เคยทำหรือไม่	รายละเอียดเพิ่มเติม
เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณและประเมินความคุ้มค่า มาตรา 4 (5)	Budget efficiency	7	เคย	- มี Progress มากที่สุดและคิดว่าทำได้ค่อนข้างดี - การนำยุทธศาสตร์ข้อมูลมาใช้จะสามารถช่วยในเรื่องของการให้และการใช้ข้อมูล
นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการให้บริการ มาตรา 4 (1)	Digital services	6	เคย	
การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการคุ้มครองข้อมูล มาตรา 4 (3), 12 (5)	Data security	5	เคย	

⁷ ที่ปรึกษาและคณะทำงานโครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลองค์กร, *supra* note 2.

โครงการเตรียมความพร้อมด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และ
โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร

พ.ร.บ. การบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐ ผ่านระบบดิจิทัลฯ 7 ข้อ	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 7 = มากที่สุด)	เคยทำ หรือไม่	รายละเอียดเพิ่มเติม
พัฒนากระบวนการทำงานให้มี การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างกัน ในการให้บริการประชาชน มาตรา 4 (2), 12 (2)	Data sharing	4	เคย	มีความท้าทายที่สุด
จัดให้มีระบบชำระเงินทางดิจิทัล มาตรา 12 (3)	E-payment	3	เคย	
จัดให้มีระบบการพิสูจน์ และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล สำหรับบริการประชาชน มาตรา 12 (4)	Authentication	2	เคย	
การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสาร สาธารณะ มาตรา 4 (4)	Open data	1	เคย	อยากจัดการ ด้านการแชร์ข้อมูล ภายในองค์กรให้เสร็จ เรียบร้อยก่อน จึงจะค่อยทำเป็น Open Data

ตารางที่ 5 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ Digital MOF โดยผู้บริหาร

แผนขับเคลื่อน กระทรวงการคลังสู่การเป็น กระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF)	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 8 = มากที่สุด)	เคยทำ หรือไม่	รายละเอียดเพิ่มเติม
ยกระดับการใช้ประโยชน์จาก การบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจ การเงินการคลังด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัล	Budget efficiency	8	เคย	
บูรณาการและยกระดับ โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีดิจิทัล	Data sharing (ภาพรวม กระทรวง)	7	เคย	

โครงการเตรียมความพร้อมด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และ
โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร

แผนขับเคลื่อน กระทรวงการคลังสู่การเป็น กระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF)	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 8 = มากที่สุด)	เคยทำ หรือไม่	รายละเอียดเพิ่มเติม
สร้างความเชื่อมั่นในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	Data security	6	เคย	
บูรณาการและยกระดับ โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีดิจิทัล	Hardware acquisition	5	เคย	
ยกระดับกระบวนการทำงาน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	Data sharing (การลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการ แห่งรัฐ)	4	เคย	
ยกระดับการใช้ประโยชน์จาก การบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจ การเงินการคลังด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัล	Open data	3	เคย	
สร้างความเชื่อมั่นในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	Fake news	3	ไม่เคย	กำลังจะเริ่ม ที่ผ่านมายังไม่เคยทำ เป็นเรื่องเป็นราว ในเชิงเทคนิค
พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	Training	3	เคย	

3.2 การสร้างแนวคิดการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ

ทางคณะทำงานได้จัดประชุมร่วมกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจาก สป.กค. เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567 เพื่อรวบรวมแนวคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ปรากฏตามรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเพื่อรวบรวมแนวคิดในการใช้ข้อมูล (Ideation)

ชื่อ	ตำแหน่ง	สังกัด
เกรยुरา ไชยนาพงษ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาระบบงานประมวลผลสารสนเทศ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
ปฐมพล มุทิตาสกุล	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
กัลยาณี วรบุตร	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
ชัยรัตน์ สระเสียดี	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
ณัฏพวงศ นันทนาวิรักษ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
รัชณี ชุนเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.กค.
ธนาวรรณ ไพศาลพานิชย์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
ธาดา ขพานนท์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
ปิยาณี สุขจำเริญ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
สโรชา แสงอากาศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.กค.
สุภาณี ผลวัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.กค.
อนูวัฒน์ ทองเหมือน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กค.
อภิสิทธิ์ นิตยะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.กค.

จากการจัดประชุมเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อทำความเข้าใจบริบทองค์กร (Contextualization) และการรวบรวมแนวคิด (Ideation) ในครั้งนี้ พบว่าขั้นตอนของการขอเข้าถึงและการแชร์ข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐนั้นมีหลายขั้นตอนและมีความไม่ชัดเจน จึงเป็นที่มาของการนำเสนอกรณีการใช้ข้อมูลในหัวข้อ การจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม (Data sharing classification by activities) เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการด้านการแชร์ข้อมูลได้รวดเร็ว ปลอดภัย และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ทางคณะทำงานยังนำเสนอกรณีการใช้ข้อมูลเพิ่มเติมอีก 2 กรณี เพื่อให้ตอบโจทย์บริบทขององค์กร ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณและการประเมินความคุ้มค่า (Budget efficiency) ในบริบทของ การดำเนินนโยบายการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ได้แก่ จัดทำแนวทางในการสร้าง Data analytic dashboard เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้สามารถอัดฉีดเม็ดเงินได้ตรง กลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น (Targeted) และ จัดทำแนวทางในการสร้าง Data analytic dashboard เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้สามารถอัดฉีดเม็ดเงินได้ทันต่อสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely)

โดยหัวข้อการประชุมเพื่อรวบรวมแนวคิด (Ideation) มีดังต่อไปนี้⁸

- (1) ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่าด้วยการใช้ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐผ่าน Burning questions จำนวน 4 ข้อ
- (2) ร่วมเลือกประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูลมากที่สุดคนละ 2 ปัญหา
- (3) ร่วมจัดลำดับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูลตามความสำคัญและความยากง่าย
- (4) ร่วมวางแผนและสรุปวิธีแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 ภาพรวมการประชุมและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ

1) ร่วมระดมความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ

ทางคณะทำงานได้จัดกิจกรรมเพื่อรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูล โดยให้ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านชุดคำถาม Burning questions ทั้งหมด 4 ข้อ ผ่านการรวมกลุ่ม เพื่อสนทนาและระดมความคิดภายในระยะเวลา 20 นาที เพื่อเป็นการผลักดันให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น โดยรายละเอียดคำถามและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากการทำกิจกรรมมีดังนี้

⁸ the Chief Data Officer Council's Data Sharing & Working Group, *Findings & Recommendations*. P.13 – 20

1.1) Burning question ข้อที่หนึ่ง: อุปสรรคหรือข้อกั่วงวลในการแชร์ข้อมูลการลงทะเบียน
เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้กับหน่วยงานอื่น ๆ มีอะไรบ้าง

แผนภาพที่ 2 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่หนึ่ง

ที่มา: สรุปรวโดยคณะทำงาน

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่หนึ่ง

ความคิดเห็น
ไม่มีมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงร่วม (MOU)
ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่ากระบวนการขออนุญาตควรเป็นอย่างไร
กั่วงวลว่าข้อมูลจะถูกใช้ในทางที่มีขอบหรือผิดวัตถุประสงค์
มีข้อกั่วงวลเรื่องกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแชร์ข้อมูล
ไม่สามารถจัดทำข้อมูลเปิด Micro data
มีการแชร์เฉพาะข้อมูลในเชิงสถิติเท่านั้น
มีข้อกั่วงวลในการให้ข้อมูลดิบ แต่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นสถิติได้
ขั้นตอนการขอข้อมูลเยอะ จำเป็นต้องผ่านการอนุมัติจากหลายระดับ
เกรงว่าข้อมูลจะถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
การกำหนดสิทธิ์ข้อมูลไม่เพียงพอ
ไม่มีมีการกำหนดโทษ กรณีข้อมูลรั่วไหล

ความคิดเห็น
ไม่มีระบบติดตามข้อมูล (Logging)
กังวลว่าจะให้ข้อมูลเยอะเกินไป
ใช้เวลา 1 เดือนหรือมากกว่า ในการแชร์ข้อมูล
ไฟล์ Excel ไม่รองรับข้อมูลขนาดใหญ่ (เกินกว่า 1 ล้านแถว)
กังวลเรื่องข้อมูลที่อาจรั่วไหล
อยากให้มีการกำหนดมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในการส่งและใช้ข้อมูล
อยากให้มีการอบรมความรู้ด้านกฎหมายว่าข้อมูลใดแชร์ได้หรือไม่ได้
สามารถแชร์กันได้ง่าย แต่มีอุปสรรคในขั้นตอนการตกลงเรื่องข้อมูลที่ต้องการ

1.2) Burning question ข้อที่สอง: ท่านมั่นใจในคุณภาพของข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อ
สวัสดิการแห่งรัฐที่ท่านมีเพียงใด

แผนภาพที่ 3 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สอง

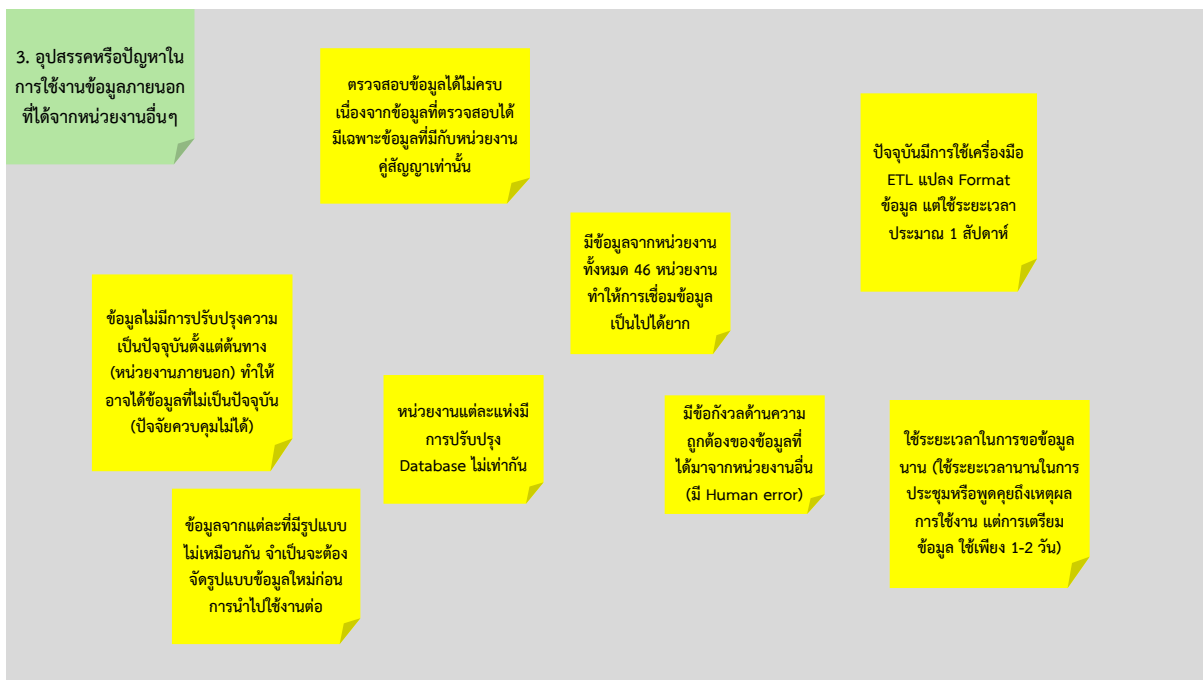
ที่มา: สรุปรูปโดยคณะทำงาน

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สอง

ความคิดเห็น
ข้อมูลมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ต้องผ่านกระบวนการ Cleansing
ไม่แน่ใจว่าข้อมูลถูกต้อง หรือเป็นปัจจุบันหรือไม่
ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมบางส่วนไม่เป็นปัจจุบัน
ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน ในบางกรณีมีผลกระทบต่อการได้รับสิทธิเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
ไม่แน่ใจว่าแต่ละฐานข้อมูลได้มีการปรับปรุงความเป็นปัจจุบันของข้อมูลในช่วงเวลาที่สอดคล้องหรือไม่

1.3) Burning question ข้อที่สาม: มีอุปสรรคหรือปัญหาในการใช้งานข้อมูลภายนอกที่ได้รับจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่

แผนภาพที่ 4 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สาม

ที่มา: สรุปรวโดยคณะทำงาน

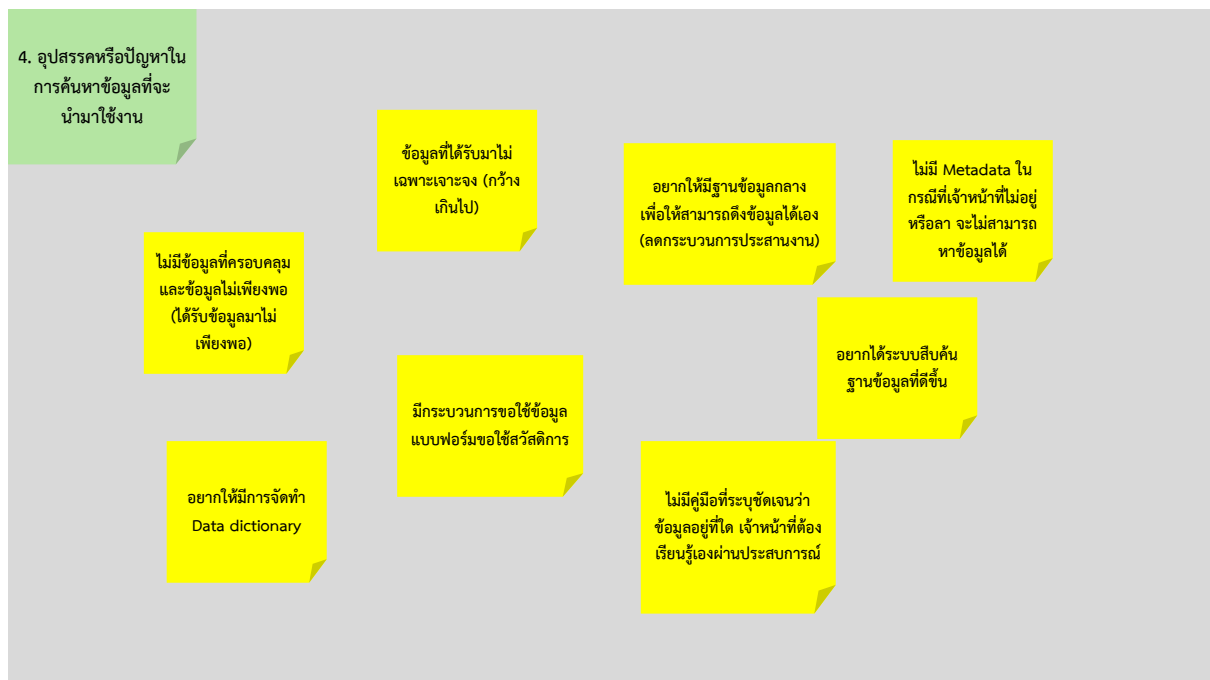
ตารางที่ 9 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สาม

ความคิดเห็น
ตรวจสอบข้อมูลได้ไม่ครบ เนื่องจากตรวจสอบได้เฉพาะข้อมูลที่มีกับหน่วยงานคู่สัญญาเท่านั้น
ข้อมูลไม่มีการปรับปรุงความเป็นปัจจุบันตั้งแต่ต้นทาง (หน่วยงานภายนอก) ทำให้ อาจได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน (ปัจจัยควบคุมไม่ได้)
ปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือ ETL แปลง Format ข้อมูล แต่ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์

ความคิดเห็น
มีข้อมูลจากหน่วยงานทั้งหมด 46 หน่วยงาน ทำให้การเชื่อมข้อมูลเป็นไปได้ยาก
ข้อมูลจากแต่ละที่มีรูปแบบไม่เหมือนกัน จำเป็นจะต้องจัดรูปแบบข้อมูลใหม่ก่อนการนำไปใช้งานต่อ
หน่วยงานแต่ละแห่งมีการปรับปรุง Database ไม่เท่ากัน
มีข้อกังวลด้านความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาจากหน่วยงานอื่น (มี Human error)
ใช้ระยะเวลาในการขอข้อมูลนาน (ใช้เวลานานในการประชุมหรือพูดคุยถึงเหตุผลการใช้งาน แต่การเตรียมข้อมูลใช้เวลาเพียง 1-2 วัน)

1.4) Burning question ข้อที่สี่: อุปสรรคหรือปัญหาในการค้นหาข้อมูลที่จะนำมาใช้งาน มีอะไรบ้าง

แผนภาพที่ 5 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สี่

ที่มา: สรุปรวโดยคณะทำงาน

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นจาก Burning question ข้อที่สี่

ความคิดเห็น
ไม่มีข้อมูลที่ครอบคลุม และข้อมูลไม่เพียงพอ (ได้รับข้อมูลมาไม่เพียงพอ)
ข้อมูลที่ได้รับมาไม่เฉพาะเจาะจง (กว้างเกินไป)
อยากให้มีฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้สามารถดึงข้อมูลได้เอง (ลดกระบวนการประสานงาน)
ไม่มี Metadata ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่อยู่หรือลา จะไม่สามารถหาข้อมูลได้

ความคิดเห็น
อยากให้มีการจัดทำ Data dictionary
มีกระบวนการขอใช้ข้อมูลแบบฟอร์มขอใช้สวัสดิการ
ไม่มีคู่มือที่ระบุชัดเจนว่าข้อมูลอยู่ที่ใด เจ้าหน้าที่ต้องเรียนรู้เองผ่านประสบการณ์
อยากได้ระบบสืบค้นฐานข้อมูลที่ดีขึ้น

2) ร่วมเลือกประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูลมากที่สุดคนละ 2 ปัญหา

เมื่อได้รวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ จากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้งานข้อมูลผ่านชุดคำถาม Burning questions 4 ข้อแล้ว ทางคณะทำงานได้สรุปและรวบรวมประเด็นปัญหาที่มีความคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน และเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้นได้ในองค์กร ทางคณะทำงานจึงได้นำประเด็นปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเข้ามารวมในหัวข้อนี้ด้วย จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละท่านเลือกประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูลที่ทางคณะทำงานสรุปมา โดยผู้เข้าร่วมแต่ละท่านจะสามารถเลือกประเด็นปัญหาได้ท่านละ 2 ปัญหา ทั้งนี้ ประเด็นปัญหาและผลคะแนนโหวตจะแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ประเด็นปัญหาและคะแนนโหวต

ประเด็นปัญหา	คะแนนโหวต
ข้อ 1 ประเด็นการนำข้อมูลมาใช้เพื่อประเมินประสิทธิภาพโครงการ (Analytic for budget efficiency)	
1.1 ไม่มีการประเมินประสิทธิภาพของการให้สวัสดิการที่เพียงพอ	0
1.2 ไม่มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	0
1.3 ขาดการวัดผลอย่างต่อเนื่อง	0
1.4 ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ มีไม่ครอบคลุมทุกด้าน	1
1.5 ข้อมูลที่ขาดความเป็นปัจจุบัน	3
ข้อ 2 ประเด็นการเชื่อมโยงข้อมูล (Data sharing, access and findability)	
2.1 ข้อมูลที่ได้รับมาไม่ครบถ้วนต่อการใช้งาน	0
2.2 มี Database เยอะ ซึ่งแต่ละ Database อัปเดตไม่พร้อมกัน	4
2.3 ไม่มี Logs การใช้งานข้อมูล (กลัวข้อมูลถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์)	0
2.4 ขาดการกำหนดโทษ หากเจ้าหน้าที่นำข้อมูลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	0
2.5 ขั้นตอนในการขอข้อมูลมีหลายขั้นตอน ต้องผ่านการตัดสินใจจากหลายแหล่ง	2
2.6 กังวลเรื่องกฎหมาย PDPA	4
2.7 อยากให้มีฐานข้อมูลกลางที่สามารถดึงข้อมูลและนำไปใช้ได้เลย	1
2.8 ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าการขอข้อมูล ควรเป็นอย่างไร	2

ประเด็นปัญหา		คะแนนโหวต
ข้อ 3	ประเด็นด้านคุณภาพข้อมูล (Data quality)	
3.1	ข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ต้องผ่านกระบวนการ Cleansing	1
3.2	ข้อมูลเดียวกันจากสองแหล่งไม่ตรงกัน	1
3.3	ไม่มั่นใจในข้อมูลหน่วยงานอื่น คิดว่ามี Human error	1
ข้อ 4	ประเด็นเรื่อง Data classification and Open data	
4.1	ทำ Open data ได้ยาก เพราะกลัวข้อมูล sensitive หลุดออกไป	2

จากตารางข้างต้น พบว่าประเด็นปัญหาที่ได้รับคะแนนโหวตสูงสุด 6 อันดับแรก มีดังนี้

- (1) มี Database เยอะ ซึ่งแต่ละ Database อัปเดตไม่พร้อมกัน
- (2) กังวลเรื่องกฎหมาย PDPA
- (3) ข้อมูลที่ขาดความเป็นปัจจุบัน
- (4) ขั้นตอนในการขอข้อมูลมีหลายขั้นตอน ต้องผ่านการตัดสินใจจากหลายแหล่ง
- (5) ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าการขอข้อมูล ควรเป็นอย่างไร
- (6) ทำ Open data ได้ยาก เพราะกลัวข้อมูล Sensitive หลุดออกไป

3) ร่วมจัดลำดับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานข้อมูลตามความสำคัญและความยากง่าย

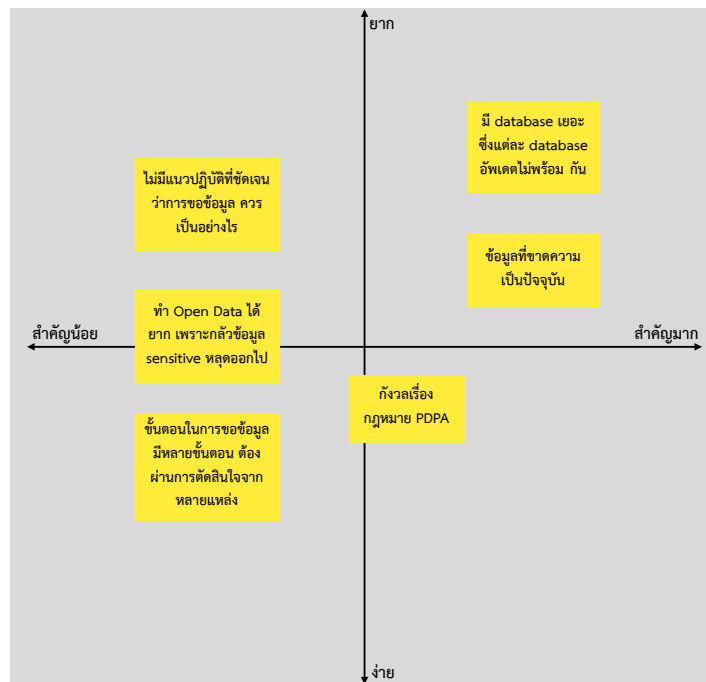
หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้เลือกประเด็นปัญหาหลัก 6 ประเด็นแล้ว ทางคณะทำงานจะให้ผู้เข้าร่วมประชุมจัดลำดับประเด็นปัญหาตามความสำคัญและความยากง่ายของการแก้ไขปัญหานั้นเพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปประกอบการตัดสินใจสร้างกรณีการใช้ข้อมูล โดยผลการจัดลำดับจะแสดงในตารางที่ 12 และแผนภาพที่ 6

ตารางที่ 12 ความสำคัญและความยากของแต่ละปัญหา

ประเด็นปัญหา	ประเภทคะแนน	คะแนนเฉลี่ย
ข้อมูลที่ขาดความเป็นปัจจุบัน	ความสำคัญ	4.3
มี database เยอะ ซึ่งแต่ละ database อัปเดตไม่พร้อมกัน	ความสำคัญ	4.3
ขั้นตอนในการขอข้อมูลมีหลายขั้นตอน ต้องผ่านการตัดสินใจจากหลายแหล่ง	ความสำคัญ	2.9
กังวลเรื่องกฎหมาย PDPA	ความสำคัญ	3.6
ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าการขอข้อมูล ควรเป็นอย่างไร	ความสำคัญ	2.9
ทำ Open Data ได้ยาก เพราะกลัวข้อมูล sensitive หลุดออกไป	ความสำคัญ	2.9
ข้อมูลที่ขาดความเป็นปัจจุบัน	ความยากง่าย	3.6
มี database เยอะ ซึ่งแต่ละ database อัปเดตไม่พร้อมกัน	ความยากง่าย	3.8
ขั้นตอนในการขอข้อมูลมีหลายขั้นตอน ต้องผ่านการตัดสินใจจากหลายแหล่ง	ความยากง่าย	3.7

ประเด็นปัญหา	ประเภทคะแนน	คะแนนเฉลี่ย
กังวลเรื่องกฎหมาย PDPA	ความยากง่าย	3.3
ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าการขอข้อมูล ควรเป็นอย่างไร	ความยากง่าย	3.2
ทำ Open Data ได้ยาก เพราะกลัวข้อมูล sensitive หลุดออกไป	ความยากง่าย	3.5

แผนภาพที่ 6 ความยากและความสำคัญของปัญหาที่ถูกเลือก

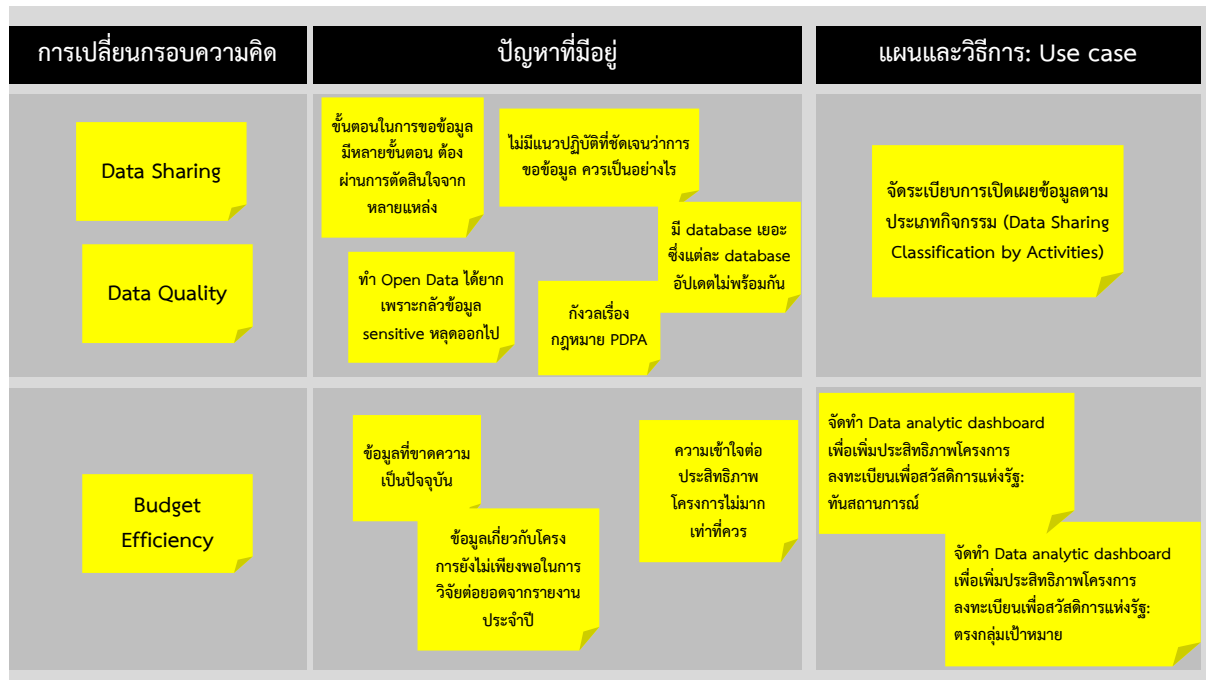

ที่มา: สรุปรูปโดยคณะทำงาน

4) ร่วมวางแผนและสรุปวิธีแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้อง

คณะทำงานได้หารือกับพนักงานกระทรวงการคลังเพื่อร่วมวางแผนและสรุปวิธีแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้ร่วมกันกำหนดกรณีการใช้ข้อมูล (Use case) ที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการวางแผน และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามกรณีการใช้ข้อมูลในขั้นต่อไป

แผนภาพที่ 7 แผนการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: สร้างโดยคณะทำงาน

ทั้งนี้ หลายปัญหาในการแชร์ข้อมูล เช่น การไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนว่าการขอข้อมูลควรเป็นอย่างไร สามารถบรรเทาได้ด้วยการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม (Data sharing classification by activities) นอกจากนี้ การประเมินประสิทธิภาพของนโยบายก็มีความสำคัญ สะท้อนได้จากความเห็นของผู้บริหารที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ของรายงานฉบับนี้ เมื่อมีการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรมแล้ว คณะทำงานก็จะสามารถนำข้อมูลของ สป.กค. มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ (Budget efficiency) ได้ โดยคณะทำงานแนะนำ 2 Use cases ที่เกี่ยวเนื่องกับประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณดังต่อไปนี้

- (1) การจัดทำแนวทางในการสร้าง Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ คือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้หรือไม่ (Targeted)
- (2) การจัดทำแนวทางในการสร้าง Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely)

3.2.2 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูล⁹

สำหรับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เรื่อง Data security เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดจากทั้งตามมาตรฐานที่ พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ (ดูตารางที่ 13) และยุทธศาสตร์ Digital MOF (ดูตารางที่ 14) กำหนด ส่วนประเด็นรองลงมาคือ Data sharing และ Budget efficiency (พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ) และ Budget efficiency และ Open data (ยุทธศาสตร์ Digital MOF)

ตารางที่ 13 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจาก พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ โดยฝ่ายปฏิบัติการ

พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ 7 ข้อ	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 7 = มากที่สุด)
การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการคุ้มครองข้อมูล มาตรา 4 (3), 12 (5)	Data security	5.9
พัฒนากระบวนการทำงานให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างกันในการให้บริการประชาชน มาตรา 4 (2), 12 (2)	Data sharing	5.2
เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณและประเมินความคุ้มค่า มาตรา 4 (5)	Budget efficiency	4.2
จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล สำหรับบริการประชาชน มาตรา 12 (4)	Authentication	4.1
นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการให้บริการ มาตรา 4 (1)	Digital services	3.9
จัดให้มีระบบชำระเงินทางดิจิทัล มาตรา 12 (3)	E-Payment	2.6
การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ มาตรา 4 (4)	Open data	2.2

⁹ ที่ปรึกษาและคณะทำงานโครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลองค์กร, *supra* note 2.

ตารางที่ 14 การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการใช้ข้อมูลจากยุทธศาสตร์ Digital MOF

โดยฝ่ายปฏิบัติการ

แผนขับเคลื่อนกระทรวงการคลัง สู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF)	หมวดหมู่	คะแนนความสำคัญ (1 = น้อยที่สุด, 8 = มากที่สุด)
สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	Data security	6.0
ยกระดับการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจ การเงินการคลังด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	Budget efficiency	5.6
ยกระดับการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจ การเงินการคลังด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	Open data	4.8
ยกระดับกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	Data sharing (การลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ)	4.7
สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	Fake news	3.8
บูรณาการและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล	Data sharing (ภาพรวมกระทรวง)	3.8
บูรณาการและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล	Hardware acquisition	3.8
พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	Training	2.6

3.3 ข้อเสนอแนะกรณีการใช้ข้อมูลเพิ่มเติมโดยคณะทำงาน

เนื่องด้วยคณะทำงานมีความเห็นว่าการรวบรวมกรณีการใช้งานข้อมูลจากทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการจัดกิจกรรมเพื่อรวบรวมแนวคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น ยังขาดความครอบคลุมในด้านอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาหรือในด้านการตอบโจทย์ Data SWOT analysis เช่น การนำข้อมูลมาใช้ต่อยอดสร้างงานวิจัย เป็นต้น คณะทำงานจึงได้เสนอกรณีการใช้งานข้อมูลเพิ่มเติม 2 ประเด็น ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดทำข้อมูลเปิด (Open data) ตาม พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ และการสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี (Fake news) ตามยุทธศาสตร์ Digital MOF โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ยกระดับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open data) เพื่อให้ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนสามารถนำข้อมูลมาใช้ต่อยอดสร้างงานวิจัยได้
- (2) จัดทำแพลตฟอร์ม Social listening เพื่อตรวจสอบและติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลังบนโซเชียลมีเดียแพลตฟอร์ม

3.4 การกำหนดและการคำนวณเกณฑ์การให้คะแนนกับกรณีการใช้ข้อมูล¹⁰

คณะทำงานได้รวบรวมกรณีการใช้ข้อมูลจากทั้งที่ได้ร่วมวางแผนกับทางผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ และจากกรณีการใช้ข้อมูลที่ได้จากการเสนอแนะเพิ่มเติมจากคณะทำงาน พร้อมทั้งได้จัดทำเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละกรณีการใช้ข้อมูล เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและจัดลำดับความสำคัญ รวมถึงประเมินลำดับความสำคัญในการดำเนินงานของแต่ละกรณีการใช้ข้อมูล ทั้งนี้ คณะทำงานได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด 8 หัวข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ระดับความสอดคล้องกับภารกิจ พันธกิจ และวิสัยทัศน์
- (2) ระดับความสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลฯ
- (3) ระดับความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์องค์กร (Digital MOF)
- (4) มีการใช้งานต่อยอดจุดแข็ง (Strength)
- (5) มีการปรับปรุงจุดอ่อน (Weakness)
- (6) มีการใช้ประโยชน์จากโอกาส (Opportunity)
- (7) มีการแก้ไขความท้าทาย (Threat)
- (8) สามารถประยุกต์ใช้ได้ไว

¹⁰ Berkeley Haas, 'Module 2: Developing a Strategy - Overview of Methodology', Data Strategy: Leveraging Data as a Competitive Advantage (2022). P.36-43

จากการประเมินคะแนนของแต่ละกรณีการใช้ข้อมูล พบว่าใน 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

- (1) การจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม
- (2) การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้หรือไม่ (Targeted)
- (3) การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely)

ตามที่กล่าวมานี้ เป็นหัวข้อที่ตอบโจทย์ด้านภารกิจ พันธกิจ วิสัยทัศน์ และทิศทางขององค์กร โดยการจัดทำ Data analytic dashboard ที่อยู่ในหมวดหมู่ Budget efficiency ได้รับเลือกให้มีความสำคัญ สูงกว่าการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม ที่อยู่ในหมวดหมู่ Data sharing อย่างไรก็ตาม จากการประเมินองค์กรผ่านแบบสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรผ่าน Spider diagram และ Data SWOT analysis พบว่าองค์กรควรเริ่มต้นด้วยการจัดทำ Data sharing เป็นอันดับแรก เนื่องจากการทำ Data sharing สามารถตอบโจทย์ในการปรับปรุงจุดอ่อน ใช้ประโยชน์จากโอกาส แก้ไขข้อจำกัด และสามารถทำได้ไว อีกทั้งการจัดทำ Data sharing ยังสามารถช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่การจัดทำ Data analytic dashboard อีกด้วย โดยผลลัพธ์การประเมินคะแนนของแต่ละกรณีการใช้ข้อมูลจะแสดงในตารางที่ 15

จากการจัดอันดับคะแนนของแต่ละกรณีการใช้ข้อมูลที่คณะทำงานเสนอ พบว่ามีกรณีการใช้ข้อมูลทั้งหมด 3 หัวข้อที่ได้คะแนนใกล้เคียงกัน โดยที่คะแนนการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลตามประเภทกิจกรรม สูงกว่าการจัดทำ Data analytic dashboard เล็กน้อย คณะทำงานจึงเสนอให้ทำการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูลก่อนการจัดทำ Data analytic dashboard ในลำดับถัดไป

ตารางที่ 15 การกำหนดและคำนวณเกณฑ์การให้คะแนน

ที่มาของกรณีการใช้ข้อมูล		ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน
เกณฑ์การให้คะแนน	ความสำคัญ (1-5)	จัดระเบียบ การเปิดเผยข้อมูล ตามประเภทกิจกรรม (Data sharing classification by activities)	จัดทำ Data analytic dashboard เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ แห่งรัฐ: ทันสถานการณ์	จัดทำ Data analytic dashboard เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ แห่งรัฐ: ตรงกลุ่มเป้าหมาย	ยกระดับการเปิดเผย ข้อมูลสาธารณะ	จัดทำแพลตฟอร์ม Social listening เพื่อตรวจสอบ และติดตามสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับ กระทรวงการคลังบน โซเชียลมีเดียแพลตฟอร์ม
ระดับความสอดคล้องกับ ภารกิจ พันธกิจ และวิสัยทัศน์	5	3	5	5	0	0
ระดับความสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐ ผ่านระบบดิจิทัลฯ	5	3	5	5	1	1
ระดับความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์องค์กร (Digital MOF)	5	4	5	5	2	1

โครงการเตรียมความพร้อมด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และ
โครงการบริการวิชาการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับยุทธศาสตร์ข้อมูลขององค์กร

ที่มาของกรณีการใช้ข้อมูล		ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน	ข้อเสนอแนะจาก คณะทำงาน
เกณฑ์การให้คะแนน	ความสำคัญ (1-5)	จัดระเบียบ การเปิดเผยข้อมูล ตามประเภทกิจกรรม (Data sharing classification by activities)	จัดทำ Data analytic dashboard เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ แห่งรัฐ: ทันสถานการณ์	จัดทำ Data analytic dashboard เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ แห่งรัฐ: ตรงกลุ่มเป้าหมาย	ยกระดับการเปิดเผย ข้อมูลสาธารณะ	จัดทำแพลตฟอร์ม Social listening เพื่อตรวจสอบ และติดตามสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับ กระทรวงการคลังบน โซเชียลมีเดียแพลตฟอร์ม
มีการใช้งานต่อยอดจุดแข็ง (Strength)	2	0	0	0	2	0
มีการปรับปรุงจุดอ่อน (Weakness)	5	5	4	4	0	0
มีการใช้ประโยชน์จากโอกาส (Opportunity)	3	5	2	2	3	0
มีการแก้ไขความท้าทาย (Threat)	3	5	3	3	3	0
สามารถประยุกต์ใช้ได้	5	5	3	3	1	2
คะแนนรวม		130	125	125	42	20

บทที่ 4

การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Prescription)¹¹

4.1 ภาพรวมการวางแผนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล

ภายหลังจากระบุกรณีการใช้ข้อมูล (Use Case) แล้ว คณะทำงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการตามกรณีการใช้ข้อมูล (Prescription) โดยวิเคราะห์ว่าขั้นตอนในการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลแต่ละกรณีนั้นเป็นอย่างไร รวมถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังจะได้รับจากกรณีการใช้ข้อมูลเป็นอย่างไร และได้จัดทำแผนในรูปแบบ Gantt chart เพื่อระบุว่ากิจกรรมใดที่ สป.กค. ควรดำเนินการก่อนหรือหลัง และต้องใช้เวลาเท่าไรในการจัดทำกรณีการใช้ข้อมูลทั้งหมด

4.2 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูล โดยสังเขป

4.2.1 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 (Data sharing)

สำหรับกรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 จัดระเบียบการแชร์ข้อมูล (Data sharing classification by activities) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) สป.กค. ทำการตรวจสอบและคัดเลือกข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำ Data analytic dashboard ทั้งในด้านการดำเนินการให้ทันสถานการณ์ (Timely) และตรงกลุ่มเป้าหมาย (Targeted) และนำเสนอต่อผู้บริหารของ สป.กค.
- (2) สป.กค. จัดทำ Data sharing agreement ที่มีเงื่อนไขครอบคลุม ให้หน่วยงานภายใน สป.กค. สามารถนำไปปรับใช้ได้ โดยประกอบด้วยข้อกำหนดอย่างน้อยดังต่อไปนี้
 - นิยามที่เกี่ยวข้อง
 - ขอบเขตและวัตถุประสงค์ในการแชร์ข้อมูล
 - ชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - คำรับรอง การรับประกันและข้อผูกพัน
 - เงื่อนไขการใช้งานข้อมูล
 - บทบาทและหน้าที่ของคู่สัญญา

¹¹ Data Strategy Framework for Public Sector กรอบแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ข้อมูลภาครัฐ, *supra* note 1. P.111

- ระยะเวลา การแก้ไข และการปรับเปลี่ยนข้อตกลง
- การสิ้นสุดของข้อตกลง
- ความเป็นเจ้าของและการเปิดเผยข้อมูล
- การระงับข้อพิพาท (หากมี)
- มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
- การละเมิดข้อตกลงและบทลงโทษ
- การแต่งตั้งผู้ดูแลข้อมูล

ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้โดยปราศจากข้อกีดขวางด้านกฎหมาย และนำเสนอต่อผู้บริหารของ สป.กค.

- (3) ผู้บริหารของ สป.กค. พิจารณาความครบถ้วนและเหมาะสมของ Data sharing agreement พร้อมทั้งปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานขององค์กร ก่อนนำไปประกาศใช้

4.2.2 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 (Budget efficiency)

สำหรับกรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงานเพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้หรือไม่ (Targeted) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- (1) สป.กค. ทบทวนเกณฑ์การได้รับสิทธิการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในปัจจุบัน
- (2) สป.กค. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับสิทธิการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด โดยทำการวิเคราะห์ผ่านการใช้เครื่องมือช่วย เช่น Tableau, Power BI และ Python เป็นต้น
- (3) สป.กค. จัดทำ Dashboard เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์การตรวจสอบ เช่น การนำ Dashboard มาใช้ในการทบทวนคุณสมบัติผู้ได้รับสิทธิ หรือ การปรับปรุงแก้ไขการเชื่อมต่อข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความเป็นปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

4.2.3 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 (Budget efficiency)

สำหรับกรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงานเพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- (1) สป.กค. รวบรวมข้อมูลวิกฤตการณ์แพร่กระจายของโรค Covid-19 ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดของประเทศไทยจากแหล่งข้อมูลภายนอก เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์
- (2) สป.กค. นำข้อมูลการแพร่กระจายของโรค Covid-19 มาเทียบเคียงกับการอัดฉีดเม็ดเงินผ่านโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อช่วยเหลือผู้มียาได้น้อยในแต่ละจังหวัดว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยดำเนินการเทียบเคียงในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละพื้นที่ที่สามารถดำเนินการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิได้อย่างทันท่วงทีหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งจัดทำ Dashboard เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์
- (3) สป.กค. นำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาถึงแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการอัดฉีดเม็ดเงินให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น เช่น กรณีตามที่ได้กล่าวมา เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ติดเชื้อ Covid-19 จากแหล่งข้อมูลภายนอกมาประกอบการวิเคราะห์ และจัดทำเป็น Real-time Dashboard เพื่อให้สามารถรับรู้ถึงสถานการณ์ได้ทันท่วงที นอกจากนี้ อาจมีกรณีอื่น ๆ เช่น กรณีที่เกิดภัยแล้งหรืออุทกภัย ก็อาจมีการนำข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์ได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำและทันการณ์ยิ่งขึ้น

4.3 ผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะได้จากกรณีการใช้ข้อมูล

4.3.1 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 (Data sharing)

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากกรณีการใช้ข้อมูลที่ 1 จัดระเบียบการแชร์ข้อมูล (Data sharing classification by activities) ได้แก่

- (1) จัดระเบียบข้อมูลให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น
- (2) กำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น
- (3) สามารถลดระยะเวลาในการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลได้
- (4) สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3.2 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 (Budget efficiency)

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากกรณีการใช้ข้อมูลที่ 2 การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้ สป.กค. เข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงาน เพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคือกลุ่มคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ระบุไว้หรือไม่ (Targeted) ได้แก่

- (1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
- (2) ได้รับ Dashboard และบทวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจออกนโยบายการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในอนาคต
- (3) สามารถช่วยประกอบการพิจารณาการจัดกลุ่มเป้าหมายที่สมควรที่ได้รับสิทธิได้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3.3 กรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 (Budget efficiency)

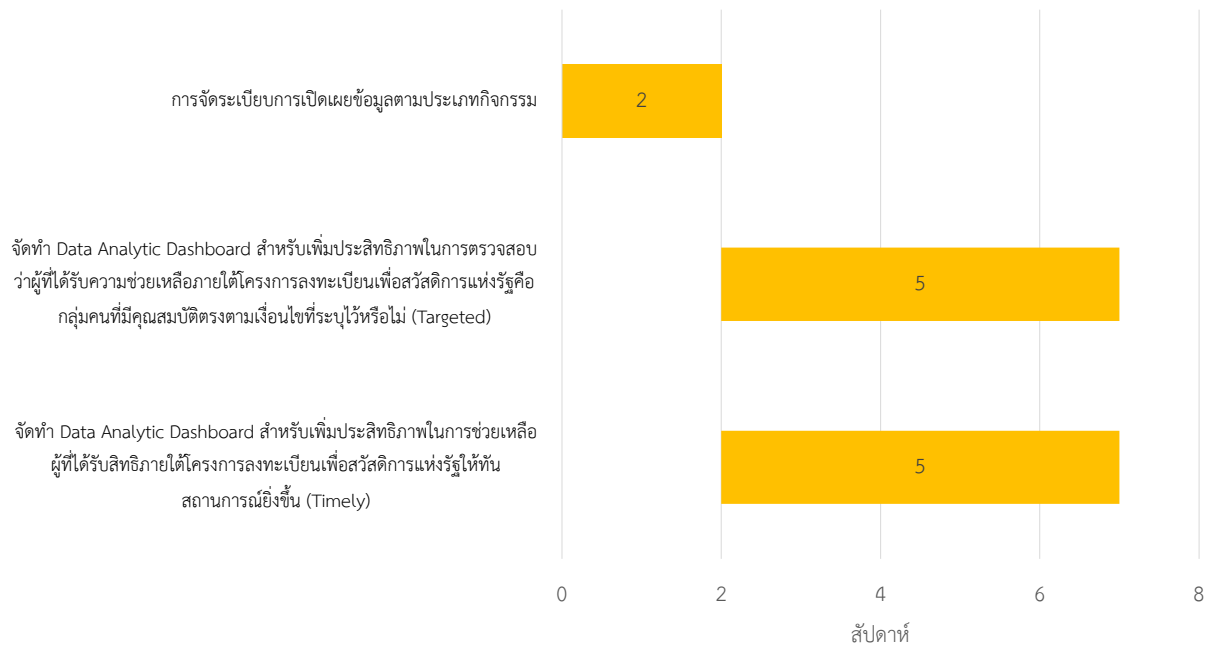
ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากกรณีการใช้ข้อมูลที่ 3 การจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามกรณีการใช้ข้อมูลโดยสังเขป เพื่อให้ สป.กค. เข้าใจถึงขอบเขตการดำเนินงาน เพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับสิทธิภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้ทันสถานการณ์ยิ่งขึ้น (Timely) ได้แก่

- (1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
- (2) ได้รับ Dashboard และบทวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจออกนโยบายการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในอนาคต
- (3) การวิเคราะห์ความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับสิทธิการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยนำข้อมูลภายนอกมาใช้ในการกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เช่น ข้อมูล Covid-19 และข้อมูลเศรษฐกิจรายจังหวัด

4.4 ระยะเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการแต่ละกิจกรรม และ Gantt chart แสดงระยะเวลา ในการปฏิบัติตามกรณีการใช้ข้อมูลที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้า

ในการดำเนินการจัดทำกรณีการใช้ข้อมูล (Use case) คาดว่า สป.กค. จะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 7 สัปดาห์ โดย 2 สัปดาห์แรกจะดำเนินการจัดระเบียบการเปิดเผยข้อมูล และจัดทำ Data sharing agreement เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร สป.กค. หลังจากนั้นคณะทำงานคาดว่าจะใช้เวลาอีกประมาณ 5 สัปดาห์เพื่อจัดทำ Data analytic dashboard สำหรับวิเคราะห์ว่าโครงการสวัสดิการแห่งรัฐสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Targeted) และทันสถานการณ์หรือไม่ (Timely)

แผนภาพที่ 8 Gantt chart แสดงระยะเวลาในการปฏิบัติตามกรณีการใช้ข้อมูล

ที่มา: สรุปโดยคณะทำงาน

LAW
CHULA

